

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
Освітня програма	19217 Транспортні технології (на автомобільному транспорті)
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	275 Транспортні технології

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

14.06.2024 р.

Справа № 0815(ПГ2)/АС-24

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 27 "Транспорт" у складі:

Ройко Юрій Ярославович – головуючий,
Бондаренко В'ячеслав Володимирович,
Гончаренко Андрій Вікторович,
Грицук Ігор Валерійович,
Кириллова Олена Вікторівна,
Мурований Ігор Сергійович,
Очкасов Олександр Борисович,
Таран Ігор Олександрович,

за участі запрошених осіб:

Цьонь Олег – представник ЗВО,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	19217
Назва ОП	Транспортні технології (на автомобільному транспорті)
Галузь знань	27 Транспорт
Спеціальність	275 Транспортні технології
Спеціалізація (за наявності)	275.03 на автомобільному транспорті
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 8, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

За результатами аналізу матеріалів справи 0815/АС-24 встановлено, що освітньо-професійна програма (ОПП) «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» має чітко сформульовану мету, яка передбачає «Підготовку висококваліфікованого освіченого, національно свідомого фахівця, здатного розв'язувати складні практичні задачі та вирішувати проблеми в галузі транспортних технологій на автомобільному транспорті, зумовлених розвитком економіки України та глобальних процесів». ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» також має чітко сформульовані цілі навчання, що полягають у «підготовці фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у автомобільного транспорту, з використанням теорій та методів сучасної науки та з урахуванням комплексності та невизначеності умов функціонування транспортних систем». Сформульована мета та цілі ОПП відповідають Стандарту вищої освіти (ВО) України для спеціальності 275 Транспортні технології для першого (бакалаврського) рівня ВО, який затверджений наказом МОН України № 1171, від 29.10.2018 р., зі змінами, внесеними відповідно до Наказу МОН України № 26 від 13.01.2022 р. У свою чергу: - мета ТНТУ, яка визначена у Стратегії та Концепції розвитку Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя - наказ №4/7-1162 від 27.12.2019 (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=493>), полягає у наступному: «сприяти самореалізації студентів, викладачів, працівників Університету та формуванню високоосвіченої, національно свідомої та гармонійно розвиненої особистості, здатної незалежно мислити і діяти згідно з принципами добра й справедливості»; - мета освітньої діяльності ТНТУ, яка визначена у п.2 Статут Тернопільського національного технічного університету ім. І. Пулюя (нова редакція) - наказ МОН №248 від 25.02.2019 (<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=442>), визначена наступним чином: «забезпечення організаційної, навчально-методичної, науково-дослідної та інноваційної діяльності, спрямованої на надання послуг для здобуття певного ступеня вищої освіти з видачею відповідного документа». Таким чином, за результатами повторного аналізу матеріалів справи 0815(ПГ2)/АС-24 встановлено, що мета і цілі ОПП узгоджуються та корелюються з метою ТНТУ лише у її загальній частині, оскільки ЗВО не ставить за мету підготовку фахівців у транспортній галузі і не орієнтується на надання здобувачам спеціальних фахових компетентностей, пов'язаних з їхньою майбутньою професійною діяльністю у сфері транспортних технологій і систем.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

За результатами аналізу справи встановлено, що цілі ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» та програмні результати навчання (ПРН) визначені з урахуванням позицій та потреб різних груп стейкхолдерів. У зв'язку з цим вважаємо, що ОПП, яка акредитується, відповідає підкритерію 1.2.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

За результатами аналізу справи встановлено, що ЗВО при обґрунтуванні цілей ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» та її програмних результатів навчання враховує тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевий та регіональний контекст, а також досвід аналогічних вітчизняних та іноземних ОПП. Вважаємо, що ОПП, яка акредитується, відповідає підкритерію 1.3.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Для спеціальності 275 Транспортні технології для першого (бакалаврського) рівня ВО діє відповідний Стандарт, затверджений наказом МОН України №1171, від 29.10.18 р., зі змінами, внесеними відповідно до Наказу МОН №26 від 13.01.22 р. В ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» містяться всі програмні результати навчання (ПРН) РН-1–РН-26, що визначені Стандартом ВО. Крім того, в ОПП додатково сформульовано СК-17 «Здатність здійснювати вибір рухомого складу, спеціального обладнання та складати маршрути для забезпечення перевезень вантажів загального та спеціального призначення» та РН-27 «Організувати перевезення вантажів загального та спеціального призначення, зокрема наливних, негабаритних та небезпечних вантажів». Проте СК-17 і РН-27 не відображають унікальність ОПП, а лише дублюють та уточнюють деякі інші СК та РН, визначені Стандартом. Це також підтверджується і тим, що додатковий РН-27 забезпечується широким колом ОК (ОК 1, 3, 4, 9, 19, 20, 30, 31) відповідно до Матриці забезпечення РН відповідними компонентами ОП. Результати аналізу Матриці забезпечення РН відповідними компонентами ОП (п.6 ОПП) візуально демонструють те, що всі ПРН, визначені Стандартом, забезпечуються обов'язковими освітніми компонентами (ОК). Проте при аналізі ОПП і навчального плану (НП) звертає увагу наступне: ОК4.6 «Організація і технологія вантажно-розвантажувальних робіт» згідно з Робочим навчальним планом (РНП) на 2023-24 н.р. вивчається здобувачами у частині вибіркового дисциплін, хоча безпосередньо покликана надавати здобувачам спеціальну (фахову) компетентність СК-2 «Здатність організації та управління навантажувально-розвантажувальними роботами та складськими операціями на транспорті» та забезпечувати відповідний ПРН-12 «Знаходити рішення щодо раціональних методів організації навантажувально-розвантажувальних робіт. Планувати графіки проведення навантажувально-розвантажувальних робіт. Вибирати механізми та засоби проведення навантажувально-розвантажувальних робіт». У відповіді ЗВО на проєкт висновку ГЕР за справою 0815/АС-24 (див. Додаток 3, 4) надано пояснення, що СК-2 та ПРН-12 забезпечують ОК-3 «Вантажні перевезення» та ОК-4 «Взаємодія видів транспорту». Проте в результаті аналізу Силабусів відповідних ОК встановлено наступне (див. п.9 Додатку 1; п.2 Додатку 4): а) в Силабусі ОК-4 «Взаємодія видів транспорту» лише одна тема частково стосується означених СК-2 і ПРН-12. Це тема 4 – «Засоби механізації завантажувально-розвантажувальних робіт». Проте, очевидно, що ця тема пов'язана виключно з об'єктами управління і не охоплює всіх питань, які визначені СК-2 і ПРН-12; б) в Силабусі ОК-3 «Вантажні перевезення» ВСІ питання, які мають відношення до СК-2 і ПРН-12, взагалі винесені у частину самостійної роботи студентів і знаходяться у частині «Інші види робіт» («Теми для самостійної роботи»). Таким чином, ГЕР констатує факт того, що не всі ПРН забезпечуються за рахунок обов'язкових дисциплін, що є СУТТЄВИМ недоліком ОПП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

За рез-ми аналізу матеріалів справи встановлено, що обсяг ОПП, яка акредитується, становить 240 кр, що відповідає вимогам законодавства, зокрема п.5, ст.5 Закону України «Про вищу освіту». За рез-ми зіставлення ОПП та її НП, додатково наданого ЗВО на етапі 13.1 розгляду акредитаційної справи № 0815/АС-2 (див.Додаток2), встановлено, що інформація в названих док-ах не співпадає, а структури ОПП та її НП не збігаються (див.п.6 Додатку1). Відповідно до НП всі ОК структуровані наступним чином: I. «ОБОВ'ЯЗКОВА ЧАСТИНА» включає: «1. Цикл загальної підготовки», який складається із 10 дисц. обсягом 50,5 кр; «2. Цикл професійної підготовки», що містить 25 дисц. обсягом 107 кр. Цей цикл також включає «Практичну підготовку», яка складається із 4-х видів практик загальним обсягом 12 кр; II. «ВИБІРКОВА ЧАСТИНА» включає: «3.1 Вибіркові компоненти (4 сем)», обсягом 14,5 кр; «3.2 Вибіркові компоненти (5 сем)»-9 кр; «3.3 Вибіркові компоненти (6 сем)»-18 кр; «3.4 Вибіркові компоненти (7 сем)»-7 кр; «3.5 Вибіркові компоненти (8 сем)»-11,5 кр. «4. Атестація здобувачів», зокрема: «4.1 Захист кваліф. роботи», «4.2 Виконання кваліф. роботи», «4.3 Атестаційний екзамен» з порушенням хронології та логіки освоєння цих ОК, що суперечить вимогам п.5, ст.10 Закону «Про вищу освіту». Відповідно до ОПП 2023 р. всі ОК структуровані так: I. «Обов'язкові компоненти ОП», на відміну від НП, включають 39 ОК обсягом 169,5 кр без поділу на цикли; 2. «Курсові роботи», які у НП взагалі не передбачені в якості окремих ОК; 3. «Державна атестація» обсягом 10,5 кр., яка, на відміну від НП, міститься в обов'язковій частині; 4. «Вибіркові компоненти ОП», які, на відміну від НП, не містять ніякого переліку (див. п.6 Додатку1). Крім того, звертає увагу, що в НП для вибіркового ОК (див. п.7 Додатку 1): - не планується розподіл годин за видами навч. навантаження; - не передбачено розподіл загального навантаження по семестрах. Це призводить до того, що вибіркова частина взагалі не враховується у підсумкових рез-ах за весь період підготовки бакалаврів (вказані лише загальна кількість кр. (60) і год. (1800), без розподілу годин за видами навч. навантаження). Таким чином: 1. Наведені вище розбіжності між структурою ОПП та її НП є СУТТЄВИМ недоліком у контексті КРИТЕРІЮ2. 2. Відсутність в НП інформації для вибіркового ОК стосовно розподілу годин за видами навчального навантаження і розподілу загального навантаження по семестрах є СУТТЄВИМ недоліком у контексті КРИТЕРІЮ2, оскільки: - не

відповідає правилам формування такого документа та формі, за якою цей документ оформлюється в ЗВО; - не надає змогу зрозуміти, чи є збалансованим загальне навч. навантаження за семестрами (враховуючи обов'язкові і вибіркові ОК); - не надає уявлення щодо загальної кількості ОК (обов'язкових і вибіркових), які викладаються в одному семестрі та за рік; - спотворює інформацію стосовно підсумкових рез-ів за весь період підготовки бакалаврів у частині вибіркових ОК та розподілу відповідних годин за видами навч. навантаження

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

За рез-ми аналізу матеріалів справи встановлено, що структура ОПП та її НП, додатково наданого ЗВО на етапі 13.1 розгляду справи № 0815/АС-2 (Додаток 2), не збігаються (див. підкр.2.1), коди (шифри) дисц. та їх порядок в ОПП і в НП не корелюються, дисципліни розміщені хаотично, безсистемно і без дотримання логіки та хронології їх навчання і викладання (п.8 Додатку 1). Це значно ускладнює роботу з відповідними матеріалами справи і суперечить вимогам чинного законодавства, а саме п.5. ст. 10 ЗУ «Про вищу освіту»: «Заклад ВО на підставі відповідної ОП розробляє НП, що визначає перелік та обсяг ОК у кредитах ЄКТС, їх ЛОГІЧНУ ПОСЛІДОВНІСТЬ ...». Тобто очевидно, що і в ОПП, і у НП ОК повинні розміщуватися у ЛОГІЧНІЙ ПОСЛІДОВНОСТІ. Така послідовність повинна зберігатися і у випадку систематизації дисциплін за циклами, тобто в рамках кожного циклу ОК повинні розміщуватися відповідно до логіки та хронології їх навчання та викладання. Поряд з тим суттєвих зауважень до графічного представлення структурно-логічної схеми ОПП (п.2.3 ОПП) у ГЕР немає. Але відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ТНТУ (С.5): «Структурно-логічна схема підготовки фахівців – логічна послідовність вивчення навчальних дисц., а також погодження їх змісту за темами в часі. Розробляється для кожного рівня ВО згідно з освітньою програмою» (С.5). Тобто структурно-логічна схема повинна відповідати профілю ОПП і навпаки, профіль ОПП повинен відповідати структурно-логічній схемі. Крім того, виявлені наступні невідповідності: 1) в ОПП п.2 «Перелік компонент ОПП та їх логічна послідовність» передбачені такі ОК, як «Курсові роботи» у кількості 5 од. Ці ОК у якості самостійних відсутні в НП і в «Структурно-логічній схемі ОП»; 2) вибіркова частина ОПП взагалі не містить ніякого переліку ОК. Проте у відповідному НП цей перелік містить 5 блоків вибіркових ОК (п.7 Додатку 1); 3) порушено строки затвердження ОПП і Робочого навч. плану (РНП) (пп.4,13 Додатку 1; підкр.8.1); 4) у вибірковій частині РНП на 23-24 н.р. міститься ОК 4.2 «Дослідження операцій в тр-них сист.». Така ж сама ОК присутня й у переліку обов'язкових дисц. ОПП 2023 р. та її НП. Причому відповідно до ІНП здобувача 3-го курсу ця ОК вивчається ним у 5-ому сем. як обов'язкова, а у 6-ому сем. як вибіркова. Проте ця обов'язкова і одночасно вибіркова дисц. мають єдиний номер ID 2945, а Заява здобувача взагалі не містить цю ОК, як таку, що обрана ним для вивчення у 23-24 н.р. (п.11 Додатку 1). Вище визначене свідчить про те, що структура ОПП не відповідає структурі НП, а ОК розміщені хаотично, безсистемно і без дотримання логіки та хронології їх навчання і викладання, що є СУТТЄВИМИ недоліками у контексті КРИТЕРІЮ 2. Додатково виявлені недоліки за рез-ми порівняльного аналізу РНП з ІНП і Заявами здобувачів на вибір дисц. (п.5 Додатку 1): - свідчать про системну проблему в організації навчання за ОПП; - фактично не можуть бути усунені в однорічний строк; - мають ФУНДАМЕНТАЛЬНИЙ характер у контексті КРИТЕРІЮ 2

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

За результатами аналізу матеріалів справи встановлено, що зміст ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» та склад її ОК відповідають предметній області, що визначена у Стандарті ВО за спеціальністю 275 «Транспортні технології (за видами)» для першого (бакалаврського) рівня ВО. Це також підтверджується і висновками, зробленими ЕГ за результатами проведення акредитаційної експертизи, що дозволяє констатувати відповідність ОПП за даним підкритерієм.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

За результатами аналізу матеріалів справи, зокрема відомостей про СО і звіту ЕГ, встановлено, що п. 5.4 Положення про організацію освітнього процесу в ТНТУ «розкриває механізм формування індивідуального навчального плану (ІНПС)». Проте конкретні механізми та процедури вибору студентами ОК це Положення не передбачає, а задекларована у нормативних документах ЗВО можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії (ІОТ) здобувачами ВО через вільний вибір дисциплін не підтверджується результатами аналізу матеріалів справи (пп.10, 11 Додатку 1). Крім того, відповідно до п.3.4 Положення про індивідуальний навчальний план (ІНП) здобувача ВО ТНТУ «Вибіркова навчальна дисц. може викладатися за умови, якщо її обрали УСІ здобувачі ВО, які навчаються за ОП на відповідному курсі, або за умови чисельності здобувачів, що її вибрали не менш як 24 особи...» Така нормативна вимога ЗВО значно обмежує можливість здобувачів при формуванні ІОТ. На це також звертає увагу ЕГ, яка у своєму звіті констатує те, «що в наданих ЕГ НП (Робочих навч. планах (РНП)) кількість дисциплін відповідає кількості вибіркових компонентів». Про це свідчить і обсяг кредитів ЄКТС за вибірковими ОК, який в РНП на 23-24 н.р. також як і в НП дорівнює 60 кр. Така ситуація свідчить про те, що вибір здійснює не кожен студент окремо і навіть не кожна група студентів, а в цілому весь курс, тому не відбувається формування нових академічних груп, які зазвичай створюються, при наявності дієвого механізму вільного вибору дисц. (п.10 Додатку 1). Таким чином очевидно, що здобувачами кожного курсу одночасно обрані однакові дисц., тому сума кредитів ЄКТС в РНП на 23-24 н.р. не збільшилася. Тобто всі здобувачі (2020; 2021; 2022 рр. вступу) відповідно до РНП на 23-24 н.р., одночасно обрали однакові дисц. Наприклад: - всі 163 здобувачі, які навчаються на 2 курсі, відповідно до РНП на 23-24 н.р. одночасно і виключно у 4 сем. вивчають 3 вибіркові ОК. Проте відповідно до Заяви студентки 2 курсу, вона для вивчення у 23-24 н.р. обрала 6 ОК, з яких (п.10 Додатку 1): 3 дисц. - для вивчення у 3 сем.; 3 дисц. - для вивчення у 4 сем. - всі 126 здобувачів, які навчаються на 3 курсі, відповідно до РНП на 23-24 н.р. одночасно вивчають 7 вибіркових ОК. Проте відповідно до Заяви студента 3 курсу, йому для вивчення у 23-24 н.р. було надано право обирати лише 4 ОК, з яких (п.10 Додатку 1): 2 дисц. відповідно до РНП на 23-24 н.р. вивчаються в якості вибіркових ОК; 2 дисц. у РНП на 23-24

н.р. входять до переліку обов'язкових дисц., попри на їх обрання здобувачем в якості вибіркового для вивчення у 23-24 н.р. Результати аналізу нормативної бази ЗВО, а також виявлені та наведені (п.п.10, 11 Додатку 1) невідповідності та розбіжності: - свідчать про обмеження можливостей здобувачів при формуванні ІОТ; - підтверджують наявність системної проблеми в організації освітнього процесу за ОПП; - не можуть бути усунені в однорічний строк; - мають ФУНДАМЕНТАЛЬНИЙ характер у контексті КРИТЕРІЮ 2.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

За результатами аналізу матеріалів справи встановлено, що ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» та відповідний навчальний план, передбачають практичну підготовку здобувачів ВО, а саме: 1) ознайомчу практику обсягом 3 кредити ЄКТС; 2) навчальну практику обсягом 3 кредити ЄКТС; 3) технологічну практику обсягом 3 кредити ЄКТС; 4) практику за темою кваліфікаційної роботи обсягом 3 кредити ЄКТС; 5) практичні заняття за обов'язковими та вибірковими дисциплінами в обсязі 1184 години. Інша більш детальна інформація щодо відповідності ОПП вимогам даного підкритерію наведена у висновку ЕГ. Ця інформація дає можливість стверджувати, що рівень організації практичної складової ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)», дозволяє здобувачам ВО набути необхідні для професійної діяльності компетентності.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

За результатами аналізу матеріалів справи встановлено, що ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» передбачає набуття здобувачами ВО соціальних навичок (soft skills) для подальшої освітньої та професійної діяльності.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт вищої освіти за спеціальністю 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» для першого (бакалаврського) рівня підготовки здобувачів відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

У звіті ЕГ зроблено висновок, що «ОП відповідає підкритерію 2.8» Проте за результатами аналізу матеріалів справи встановлено (див. підкритерій 2.1), що в НП редакції 2023 р., який додатково наданий ЗВО на етапі 13.1 розгляду акредитаційної справи № 0815/АС-2 (див. Додаток 2), для вибіркового ОК: - не планується розподіл годин за видами навчального навантаження (аудиторні, лекційні, лабораторні, практичні, самостійна робота); - не передбачено розподіл загального навантаження по семестрах. Це ускладнює оцінку фактичного навантаження здобувачів, оскільки на етапі його планування вибіркова частина взагалі не враховується у підсумкових результатах Навчального плану за весь період підготовки бакалаврів (вказані лише загальна кількість кредитів (60 кр) і годин (1800 год.) на вибіркочу частину, без розподілу годин за видами навчального навантаження) (див. п.7 Додатку 1). Відсутність в НП інформації для вибіркового ОК стосовно розподілу годин за видами навчального навантаження і розподілу загального навантаження по семестрах значно ускладнює оцінку фактичного навантаження здобувачів.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

На даний час за ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» підготовка здобувачів за дуальною формою навчання не здійснюється.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

За результатами аналізу матеріалів справи встановлено, що правила прийому на навчання за ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» є чіткими та зрозумілими для абітурієнтів, не містять дискримінаційних положень, надають рівні права здобувачам ВО та оприлюднені на офіційному вебсайті ТНТУ (<https://bit.ly/3PDffP9>). Вищесказане підтверджує відповідність ОПП даному підкритерію.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

За результатами аналізу матеріалів справи встановлено, що в цілому, правила прийому на навчання за ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)», яка акредитується, враховують її особливості, що дозволяє констатувати відповідність ОПП даному підкритерію.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

За результатами аналізу матеріалів справи встановлено, що Правила визнання результатів навчання, отриманих у закладах освіти України регулюються двома відповідними положеннями, які опубліковані на офіційному сайті ЗВО: Положенням про порядок визнання та зарахування результатів формального навчання у ТНТУ (<https://bit.ly/3TwFKqo>); Положенням про порядок переведення та поновлення студентів ТНТУ» (<https://bit.ly/43CcoMb>). Зазначені Положення визначають порядок зарахування результатів попереднього навчання та ліквідації академічної різниці при поновленні чи переведенні здобувача з ЗВО України. Правила ж визнання результатів навчання, отриманих в рамках академічної мобільності, регламентує Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасниками освітнього процесу та працівниками у ТНТУ (<https://bit.ly/4agI3oI>). Дане положення передбачає можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися, проходити навчальну або виробничу практику, проводити наукові дослідження у партнерському закладі вищої освіти (науковій установі) в Україні, або за кордоном. Конкретні приклади, наведені у звіті ЕГ, повною мірою підтверджують відповідність ОПП, що акредитується, даному підкритерію.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

За результатами аналізу матеріалів справи встановлено, що у ТНТУ питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, регулюється відповідним Положенням (<https://bit.ly/3JobwTp>). Поряд з тим, виходячи з інформації, наданої у Відомостях про СО та у звіті ЕГ, встановлено, що за даною ОПП не зафіксовано прикладів використання процедури з визнання та перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

За результатами аналізу матеріалів справи встановлено, що форми та методи навчання і викладання у ТНТУ за ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» реалізуються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ТНТУ (<https://bitly.ws/3he4q>). Форми та методи навчання і викладання, які вживаються в ТНТУ, в цілому сприяють досягненню заявлених в ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Проте встановлено, що не всі ПРН забезпечуються за рахунок обов'язкових дисциплін (див. п.9 Додатку 1, підкритерій 1.4)

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

За результатами аналізу матеріалів справи встановлено, що всі учасники освітнього процесу мають змогу отримати доступну та зрозумілу інформацію щодо цілей, змісту та ПРН за ОПП, а також порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів, що підтверджує відповідність ОПП даному підкритерію

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

За результатами аналізу матеріалів справи встановлено, що під час реалізації ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» здобувачі вищої освіти мають змогу поєднувати та поєднують навчання і дослідження. Більш детальна інформація та конкретні приклади, що наведені у висновку ЕГ, дозволяють констатувати відповідність ОПП даному підкритерію.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

За результатами розгляду матеріалів справи, зокрема звіту ЕГ, встановлено, що «загальний аналіз робочих програм та силябусів більшості обов'язкових ОК вказує на те, що вони оновлюються відповідно до сучасних вітчизняних практик та матеріалів (навчальні посібники, підручники тощо), проте зустрічаються як застарілі джерела 70-80-х років, так і в цей час не чинні будівельні норми і стандарти». Крім того, у своєму звіті ЕГ звертає увагу на наступне: «Додатково варто зазначити, що при аналізі ... ОК «Інформаційні системи і технології на транспорті» виявлено як у лекційному, так і практичному курсах, матеріали, які стосуються вивчення функціоналу супутникової навігаційної системи «ГЛОНАСС». Ця система розроблена ще за часів радянської окупації і наразі використовується у ворожих для нашої країни цілях, в той час, як транспортна галузь України використовує глобальну систему позиціонування GPS. На зустрічі з НПП професор Аулін В. і завідувач кафедри автомобілів Цьонь О. із зауваженнями погодились». Конкретні приклади, що наведені у звіті ЕГ, в цілому підтверджують відповідність ОПП вимогам даного підкритерію з окремими недоліками.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

За результатами аналізу матеріалів справи виявлено факти, які підтверджують відповідність освітньої та наукової діяльності ЗВО даному підкритерію.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

За результатами аналізу матеріалів справи встановлено, що порядок проведення контрольних заходів у ЗВО регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в ТНТУ (<https://bit.ly/4cTG6AD>) та Положенням про оцінювання здобувачів вищої освіти ТНТУ (<https://bit.ly/3xkKrwI>). Також форми та порядок проведення семестрового контролю з навчальної дисципліни та інших компонент навчального плану регламентується Положенням про підсумковий семестровий контроль результатів навчання студентів ТНТУ (<https://bit.ly/4cGH5np>). У своєму звіті ЕГ зазначає, що «ці документи, а також інформація від здобувачів підтверджують наявність декількох форм контролю: вхідний, поточний, екзаменаційний і ректорський. Остання форма контролю на цій ОП не була задіяна». Форми контрольних заходів та критерії оцінювання також наведені у робочих програмах і силябусах ОК. Більш детальна інформація, що підтверджує загальну відповідність ОПП даному підкритерію наведена у звіті ЕГ. Таким чином, вважаємо, що форми проведення контрольних заходів за ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» є чіткими й зрозумілими. Вони дозволяють об'єктивно оцінити досягнення здобувачами заявлених ПРН, що підтверджує відповідність ОПП даному підкритерію.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 275 «Транспортні технології (за видами)» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, який затверджений наказом МОН України № 1171, від 29.10.2018 р., зі змінами, внесеними відповідно до Наказу МОН України № 26 від 13.01.2022 р., передбачає, що атестація здобувачі ВО здійснюється у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту та публічного захисту кваліфікаційної роботи. ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)», що акредитується, передбачає такі форми атестації здобувачів, які відповідають Стандарту вищої освіти.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

За результатами аналізу матеріалів справи встановлено, що процедура проведення контрольних заходів регламентується документами, що оприлюднені на офіційному сайті ТНТУ, зокрема Положенням про організацію освітнього процесу в ТНТУ (<https://bit.ly/ws/3he4q>), Положенням про підсумковий семестровий контроль результатів навчання студентів ТНТУ. Ці документи є доступними всім учасникам освітнього процесу на офіційному сайті ЗВО. Проте під час проведення акредитаційної експертизи ЕГ встановлено, що випадків оскаржень результатів та

повторного проведення контрольних заходів за час реалізації ОПП не траплялося. Наведене вище підтверджує відповідність ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» даному підкритерію.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

За результатами аналізу матеріалів справи встановлено, що політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності у ТНТУ регламентує низка документів, а саме: Положення про організацію освітнього процесу у ТНТУ (<https://bit.ly/4cTG6AD>), Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ТНТУ (<https://bit.ly/4cHAcCa>), Положенні про недопущення академічного плагіату в ТНТУ» (<http://surl.li/esrzn>). Більш детальна інформація, розгорнуті приклади та факти, наведені у звіті ЕГ, дозволяють зробити висновок щодо відповідності ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» вимогам даного підкритерію.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Відповідність ОП вимогам підкритерію 6.1 встановлюється: 1) За результатами аналізу матеріалів справи на предмет комплексної відповідності кадрового складу вимогам п.35-38 Ліцензійних умов (ЛУ). 2) Виходячи із розуміння п.35ЛУ таким чином, що ЗВО повинен бути забезпечений НПП, необхідними для реалізації ОК, передбачених ОП (абз.1, п.35ЛУ). При цьому (абз.2, п.35ЛУ), частка НПП, які мають будь-який наук. ступінь та/або вчене звання та працюють у ЗВО за осн. місцем роботи, повинна становити не менше 50%... У свою чергу (абз.5, п. 35ЛУ), у складі НПП, задіяних до реалізації ОП, повинно бути не менше ніж 3 особи, які мають освітню ТА/АБО проф. кваліфікацію ТА наук. ступінь ТА/АБО вчене звання, що відповідають ОП (спеціальності), а також працюють у ЗВО за осн. місцем роботи. За результатами аналізу матеріалів справи встановлено (п.12 Додатку 1), що до реалізації ОП задіяно 22 НПП, з яких 3 (Аулін В., Марценко Н., Дячук С.) працюють за сумісництвом. Серед НПП, що працюють за осн. місцем роботи: 4 доктори наук, 15 канд. наук. При цьому привертає увагу наступне, що також зафіксовано у звіті ЕГ: а) 6 НПП (Бабій М, Цьонь О., Плекан У., Вовк Ю., Дзюра В., Матвішшин А.) відповідають спец. 275 Транспортні технології (ТТ), в рамках якої запроваджена ОП, ВИКЛЮЧНО ЗА БАЗОВОЮ ОСВІТОЮ (диплом магістра, спец. 275ТТ), здобувши цю освіту як підвищення кваліфікації у 20-21 рр; б) жодний НПП, із залучених до реалізації ОП, НЕ ВІДПОВІДАЄ спеціальності 275ТТ за НАУКОВИМ СТУПЕНЕМ відповідно до Наказу МОН №419 від 12.04.16 (зі змінами); в) НПП, які залучені до реалізації ОП, мають наукові ступені за наступними спеціальностями, які не відповідають спеціальності 275ТТ, в рамках якої запроваджена ОПП: 05.05.11, 08.00.04, 05.20.01, 05.05.05, 05.02.08, 05.03.01 (п.12 Додатку 1); г) вчене звання за кафедрою, яка відповідає профілю ОПП, мають викладачі Цьонь О. (доц. за каф. тр-них техн. та механіки), Матвішшин А. (доц. за каф. техн. механіки, сільськогосподарських машин і тр-них техн.), гаранта ОП Дзюра В. (доц. за каф. автомобілів, яка фактично є випусковою за спец. 274 Автомобільний транспорт). На підставі вищесказаного погоджуємося з думкою ЕГ про те, що «НЕДОЛІКОМ ОПП є низька частка НПП, які за своєю академічною кваліфікацією відповідають профілю ОП» і вважаємо НЕДОЛІКОМ ОП повну відсутність викладачів, які мають НАУКОВІ СТУПЕНІ за спеціальностями, що відповідають спеціальності 275 Транспортні технології. Крім того, ЕГ у своєму звіті відмічає: «...основним зауваженням є недостатня публікативна активність НПП в плані відповідності тематики їх наукових досліджень, які вони публікують профілю ОП. Так із 9 штатних НПП, які задіяні у викладанні обов'язкових і вибірковок ОК, лише 3 (Рожко Н., Бабій М., Дзюра В.) повністю виконують п.38.1ЛУ...». Погоджуємося з думкою ЕГ і вважаємо, що «Серед слабких сторін по критерію 6 слід вказати недостатню публікативність НПП, за профілем ОП і, особливо, за тематикою ОК, які вони забезпечують», що є СУТТЄВИМ НЕДОЛІКОМ ОП у контексті КРИТЕРІЮ 6.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

За результатами аналізу матеріалів справи встановлено, що процедури конкурсного добору викладачів у ТНТУ регулюються Положенням про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників ТНТУ (<http://surl.li/dmzcd>). Аналіз цього документа дає підстави вважати, що регламентовані ним процедури є прозорими, а також такими, що дозволяють виконувати коректний добір НПП для забезпечення ОПП «науково-педагогічними (педагогічними) та/або науковими працівниками, необхідними для реалізації освітніх компонентів, передбачених освітньою (освітніми) програмою (програмами) на відповідному рівні вищої освіти» відповідно до вимог пп. 35-38ЛУ. Проте рекомендуємо надалі при реалізації процедури конкурсного добору викладачів, які забезпечують освітній процес за ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)», перш за все, керуватися наявністю у них

освітньої та/або професійної кваліфікації, а також наукового ступеня та/або вченого звання, які відповідають саме спеціальності 275 Транспортні технології, в рамках якої запроваджена та реалізується ОПП, що акредитується (відповідно до вимог п. 35ЛУ (абз. 5)).

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

За результатами аналізу матеріалів справи встановлено, що залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу за ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» здійснюється через їх участь у захисті кваліфікаційних робіт, через керівництво практикою студентів на підприємствах галузі, а також через участь в обговоренні змісту ОПП, її цілей та програмних результатів навчання тощо. Більш детальна інформація та конкретні приклади залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу за ОПП наведено у звіті ЕГ, що дозволяє констатувати відповідність ОПП вимогам даного підкритерію.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

За результатами аналізу матеріалів справи, зокрема звіту ЕГ, встановлено, що у Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя професіонали-практики, експерти галузі та представники роботодавців залучаються до аудиторних занять через проведення відкритих лекцій і семінарів для здобувачів освіти. Серед штатних НПП випускової кафедри автомобілів у ТНТУ є викладач, який має досвід роботи більше 5-ти років на посаді начальника відділу організації пасажирських перевезень в АТП 16127 м. Тернополя (Гевко Б.). У звіті ЕГ про результати акредитаційної експертизи освітньої програми містяться конкретні приклади залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців, що підтверджує відповідність ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» вимогам даного підкритерію.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

За результатами аналізу матеріалів справи встановлено, що професійний розвиток викладачів у Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя регламентується Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників ТНТУ (<http://surl.li/dnelz>). Положення визначає форми, зміст, порядок, тривалість, періодичність, визнання результатів підвищення кваліфікації. Конкретні приклади стосовно стажування і підвищення кваліфікації викладачів, залучених до реалізації ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)», більш докладно наведено у звіті ЕГ. Це дозволяє підтвердити відповідність ОПП даному підкритерію.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

За результатами аналізу матеріалів справи встановлено, що у Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя застосовується дієва система мотивації НПП, яка складається як з моральних, так і матеріальних заохочень співробітників. Чинна в ТНТУ система матеріального заохочення реалізується через преміювання НПП за наукові досягнення здебільшого за публікації матеріалів у виданнях, що індексуються у міжнародних наукометричних базах SCOPUS та WOS, відповідно до Положення про порядок преміювання науково-педагогічних та наукових працівників ТНТУ (<http://surl.li/etnxq>). Також у ТНТУ передбачено преміювання НПП, які досягають високих показників за результатами щорічного рейтингування викладачів і кафедр. Особливості та складові рейтингових оцінок у ЗВО регулюється Положенням про рейтингове оцінювання виконання цільових показників ефективності роботи НПП, кафедр та факультетів ТНТУ (<http://surl.li/mprohv>). Приклади застосування у ТНТУ конкретних механізмів стимулювання розвитку викладацької майстерності НПП, що залучені до реалізації ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)», більш докладно наведено у звіті ЕГ, що підтверджує відповідність ОПП даному підкритерію.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

У контексті виконання вимог підкритерію 7.1 ЕГ у своєму звіті підтверджує, що матеріально-технічні та навчально-методичні ресурси університету відповідають потребам учасників освітнього процесу та є достатніми для досягнення цілей і ПРН, визначених ОПП.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або

наукової діяльності в межах освітньої програми

За результатами аналізу матеріалів справи встановлено, що для учасників освітнього процесу доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів є вільним і безоплатним. Освітнє середовище у Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя максимально орієнтоване на задоволення потреб здобувачів освіти, що підтверджує відповідність ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» вимогам даного підкритерію.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

За результатами аналізу матеріалів справи встановлено, що освітнє середовище, яке створене у Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя, є безпечним для життя та здоров'я учасників освітнього процесу. Конкретні приклади та факти, що підтверджують відповідність ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» даному підкритерію, наведені у звіті ЕГ про результати акредитаційної експертизи освітньої програми.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

За результатами аналізу матеріалів справи встановлено, що Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів на достатньому рівні. Конкретні приклади та факти, що підтверджують відповідність ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» даному підкритерію, містяться у звіті ЕГ про результати акредитаційної експертизи освітньої програми.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

За результатами аналізу матеріалів справи встановлено, що у Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя створено достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, що підтверджує відповідність ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» даному підкритерію.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

За результатами аналізу матеріалів справи встановлено, що у Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя існує чітка і зрозуміла політика, а також певні процедури вирішення конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)», що підтверджує її відповідність даному підкритерію.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

За результатами аналізу матеріалів справи встановлено, що процедури розроблення, затвердження, моніторингу і періодичного перегляду освітніх програм у ЗВО регламентуються Положенням про порядок розроблення, затвердження, моніторингу та припинення освітніх програм ТНТУ (<https://bit.ly/3TCBiGY>) та Положенням про організацію освітнього процесу в ТНТУ ім. І.Пулюя (<https://bit.ly/3VGyZFs>). ЕГ у своєму звіті констатує, що ЗВО в цілому дотримується визначених ним процедур розроблення, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. Однак, варто звернути увагу, на те, що під час проведення акредитаційної експертизи ЕГ виявлено та зафіксовано у звіті порушення вимог чинного законодавства та внутрішніх нормативних документів. Порушення стосується «...послідовності затвердження освітньої програми (затверджена - 20.06.23; та робочого навчального плану (затверджений - 23.05.23), що суперечить вимогам п.5, ст.10 Закону України «Про вищу освіту»: «Заклад вищої освіти на підставі відповідної освітньої програми розробляє навчальний план, що визначає перелік та обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС...» та п.4.4 Положення про організацію освітнього процесу в ТНТУ ім. І.Пулюя: «Навчальний план є нормативним документом, що регламентує освітній процес в університеті. Він складається на основі освітньої (освітньо-наукової) програми за кожною спеціальністю і містить відомості про галузь знань, спеціальність, спеціалізацію (за наявності), освітній або освітньо-науковий рівень...». Таким чином підкреслюємо, що

Робочий навчальний план на 2023-24 н.р. також не може бути затверджений раніше ніж ОПП і Навчальний план 2023 р. (п.п.2, 3, 4 Додатку 1). Слід зазначити, що ЕГ у своєму звіті визначає цей недолік, як «СУТТЄВИЙ» (див. Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8, С.24 Звіту ЕГ), але такий, що «не впливає на навчальний процес, оскільки наданий НП повністю відповідає ОПП». У зв'язку з таким баченням ситуації та, попри визначення недоліку, як «СУТТЄВОГО», «ЕГ вважає, що критерій 8 відповідає рівню «В» в достатній мірі». ГЕР27 має іншу, визначену вище думку з приводу «повної відповідності» ОПП, її НП, РНП, ІНП (див. підкритерії 2.1, 2.2), тому рекомендує ЗВО: - найближчим часом відкоригувати НП і дійсно привести його до повної відповідності ОПП; - надалі дотримуватися вимог, встановлених чинним законодавством і внутрішніми нормативними документами щодо затвердження ОП, її НП та РНП. Крім того, ГЕР27 рекомендує ЕГ у майбутньому при ідентифікації недоліку як «СУТТЄВОГО» («часткова невідповідність»), встановлювати відповідність ОП у контексті певного критерію на рівні, який зазначений у табл.1 (С.4) Рекомендацій щодо застосування критеріїв оцінювання якості ОП, затверджених Національним агентством 17.11.20 р. (ділі – Рекомендації НА). Погоджуємося з думкою ЕГ стосовно того, що недолік є СУТТЄВИМ у контексті КРИТЕРІЮ 8 і безпосередньо порушує діючу нормативну базу, що обумовлює відповідність ОПП рівню, визначеному в Рекомендаціях НА (С.4).

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

За результатами аналізу звіту ЕГ встановлено, що під час проведення акредитаційної експертизи підтверджено факти безпосереднього залучення здобувачів ВО та представників студентського самоврядування до процесу періодичного перегляду змісту ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» та до інших процедур забезпечення її якості. Детальні приклади, що підтверджують відповідності ОПП за цим підкритерієм, наведені у звіті ЕГ.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

За результатами аналізу звіту ЕГ встановлено, що роботодавці на постійній основі залучаються до процесу періодичного перегляду ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» та інших процедур забезпечення її якості через: надання пропозицій щодо поліпшення якості ОПП; участь в опитуваннях; надання відгуків-рецензій тощо. У звіті ЕГ наведено більш детальні приклади залучення роботодавців до обговорення змісту ОПП та його періодичного перегляду, що підтверджує відповідність ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» даному підкритерію.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

За результатами аналізу звіту ЕГ встановлено, що у ТНТУ існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми. Цим питанням у ЗВО займається Відділ доуніверситетської підготовки, профорієнтації та сприяння працевлаштуванню через відповідні опитування, результати яких публікуються у відкритому доступі на сайті Відділу (<https://bit.ly/4a5UaoF>). Наведена у звіті ЕГ більш детальна інформація підтверджує відповідність ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» вимогам даного підкритерію.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

За результатами аналізу матеріалів справи, зокрема звіту ЕГ, встановлено, що система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та освітній діяльності з реалізації освітньої програми. Наведена у звіті ЕГ більш детальна інформація підтверджує відповідність ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» вимогам даного підкритерію.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

За результатами аналізу матеріалів справи, зокрема звіту ЕГ, встановлено, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій, беруться до уваги під час перегляду освітньої програми. У звіті ЕГ розглянута детальна інформація стосовно конкретних заходів, які були реалізовані ЗВО за результатами рекомендацій, наданих під час попередньої акредитації (у 2017 р.). Крім того, під час перегляду ОПП були враховані рекомендації, надані ТНТУ за результатами акредитацій інших ОП першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти. Таким чином, спостерігається відповідність ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» вимогам даного підкритерію.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

За результатами аналізу матеріалів справи, зокрема звіту ЕГ, встановлено, що в академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

За результатами аналізу матеріалів справи й контенту офіційного сайту ТНТУ встановлено, що права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу врегульовані правилами та процедурами, прописаними у ряді внутрішніх нормативно-правових документів, що діють у ЗВО і розміщені за посиланням: <https://docs.tntu.edu.ua/base/category?id=1>. Наведене свідчить про відповідність ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» вимогам даного підкритерію.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

За результатами аналізу матеріалів справи, зокрема звіту ЕГ, встановлено, що ЗВО вчасно, не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї, оприлюднює на своєму офіційному сайті відповідний проєкт з метою отримання зауважень та пропозиції стейкхолдерів. Це свідчить про відповідність ОПП вимогам даного підкритерію.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

За результатами аналізу матеріалів справи, зокрема звіту ЕГ, встановлено, що ТНТУ своєчасно оприлюднює на своєму офіційному сайті (<https://tinyurl.mobi/3heds>), а також на сайті випускової кафедри Автомобілів (<https://bitly.ws/3hedB>) точну та достовірну інформацію про освітню програму, її цілі, очікувані результати навчання та освітні компоненти. Поряд з тим на сайті кафедри Автомобілів відсутня інформація стосовно пропозицій різних груп стейкхолдерів щодо удосконалення ОПП. Зроблене зауваження в цілому не впливає на відповідність ОПП даному підкритерію.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Найважливіша практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рекомендуємо: 1. Продовжити практику залучення зацікавлених сторін до процесів періодичного перегляду та обговорення змісту ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» та її програмних результатів навчання. 2. Привести у відповідність ОПП та її Навчальний план у частині порядку ОК, логіки та хронології їх навчання та викладання згідно з вимогами п.5, ст.10 Закону України (ЗУ) «Про вищу освіту». 3. Врегулювати питання з «унікальністю» ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)», наприклад, шляхом введення в ОПП додаткових фахових компетентностей та програмних результатів навчання, а також відповідних дисциплін, які дійсно відрізняють дану ОПП від інших, запроваджених в рамках спеціальності 275 Транспортні технології. 4. Забезпечити виключно за рахунок обов'язкових освітніх компонентів надання всіх програмних результатів навчання, визначених у відповідному Стандарті вищої освіти для спеціальності 275 Транспортні технології для першого (бакалаврського) рівня ВО (затверджений наказом МОН України №1171, від 29.10.18 р., зі змінами, внесеними відповідно до Наказу МОН №26 від 13.01.22 р.) 5. Розглянути питання стосовно можливості перенесення до циклу обов'язкових дисциплін наступних вибіркового ОК: - «Загальний курс транспорту», яка безпосередньо покликана надавати здобувачам загальну компетентність ЗК-12 «Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності»; - «Організація і технологія вантажно-розвантажувальних робіт», яка на пряму покликана надавати здобувачам спеціальну (фахову) компетентність СК-2 «Здатність організації та управління навантажувально-розвантажувальними роботами та складськими операціями на транспорті» та забезпечувати відповідний ПРН-12 «Знаходити рішення щодо раціональних методів організації навантажувально-розвантажувальних робіт. Планувати графіки проведення навантажувально-розвантажувальних робіт. Вибирати механізми та засоби проведення навантажувально-розвантажувальних робіт». 5. Розглянути питання стосовно можливості включення в ОПП та її навчальний план обов'язкової дисципліни «Вантажознавство», яка є традиційною спеціалізованою дисципліною при підготовці фахівців з транспортних технологій. Вона охоплює коло питань, які містяться у відповідній Програмі ЄДКІ, що затверджена Наказом МОНУ №361 від 29.03.23.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рекомендуємо: 1. Узгодити ОПП та її Навчальний план, відкоригувати коди (шифри) дисциплін, а також порядок розміщення дисциплін відповідно до логіки та хронології їх навчання і викладання в рамках певних циклів підготовки здобувачів ВО. 2. Дотримуватися вимог, встановлених чинним законодавством і внутрішніми нормативними документами щодо затвердження Освітньої програми, її Навчального плану та Робочого навчального плану. 3. Врегулювати питання з Курсовими роботами, які в ОПП представлені як окремі освітні компоненти, проте відсутні в якості таких у Структурно-логічній схемі ОПП, в її Навчальному плані та в Робочому навчальному плані. 4. При розробці Навчального плану передбачати для вибіркового дисциплін розподіл годин за видами навчального навантаження (аудиторні, лекційні, лабораторні, практичні, самостійна робота), а також розподіл загального навантаження по семестрах. 5. Врегулювати питання з дисциплінами, які одночасно виявляються і вибіркового, і обов'язкового (див. пп.10, 11 Додатку 1). Наприклад, освітня компонента 4.2 «Дослідження операцій в транспортних системах», яка: - відповідно до Робочого навчального плану на 2023-24 н.р. є вибірковою, і одночасно входить до переліку обов'язкових дисциплін ОПП та її Навчального плану; - відповідно до Індивідуального навчального плану Здобувача 3-ого курсу має єдиний номер ID 2945, але вивчається студентом одночасно і як обов'язкова (у 5 семестрі), і як вибіркового (у 6 семестрі); - взагалі не міститься в Заяві цього здобувача (від 19.10.2022 р.), як така, що обрана ним для вивчення у 2023-24 н.р. 6. Переглянути Положення про індивідуальний навчальний план здобувача ТНТУ у частині вимог п.3.4 стосовно мінімальної кількості студентів, яким може викладатися вибіркового навчальна дисципліна. 7. Переглянути та відкоригувати процедуру вільного вибору дисциплін здобувачами ВО з метою надання їм реальної можливості формувати власну освітню траєкторію відповідно до чинного законодавства.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рекомендуємо: 1. Посилити роботу з впровадження як внутрішньонаціональної, так і міжнародної академічної мобільності. 2. Використовувати серед здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників більш різносторонню практику популяризації можливостей зарахування результатів навчання, отриманих в неформальній

освіті та в інших ЗВО. 3. Актуалізувати форму реєстрації абітурієнтів для зворотного зв'язку та скоригувати розрахунок конкурсного балу вступника на інформаційному сайті для абітурієнтів. 4. Оновити посилання на Coursega ТНТУ на сайті кафедри Автомобілів та доповнити його інформацією щодо онлайн-курсів та спеціалізацій, які можуть бути перезараховані здобувачам в рамках дисциплін за ОПП.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рекомендуємо: 1. Підвищити активність та рівень залучення здобувачів освіти та викладачів до участі у міжнародних програмах академічної мобільності. 2. Продовжити оновлювати зміст ОПП і ОК на основі вітчизняних та закордонних наукових досягнень і сучасних практик у транспортній галузі, враховуючи особливості спеціальності 275 «Транспортні технології (за видами)» та її предметну область.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рекомендуємо: 1. Продовжити роботу, пов'язану з популяризацією і дотриманням академічної доброчесності серед усіх учасників освітнього процесу. 2. Визначити чіткий порядок дій членів студентського самоврядування при їхній участі в атестації здобувачів ВО та оскарженні семестрових оцінок.

Критерій 6. Людські ресурси

Рекомендуємо: 1. Розглянути можливість щодо подальшого залучення до викладання окремих освітніх компонентів професіоналів-практиків, експертів галузі та представників роботодавців, зокрема на постійній основі та/або за сумісництвом. 2. Підвищити публікаційну активність науково-педагогічних працівників за профілем ОПП та відповідно до предметної області визначеної для неї спеціальності 275 Транспортні технології, а також за тематикою дисциплін, які вони забезпечують. 3. При реалізації процедури конкурсного добору викладачів, які забезпечують освітній процес за ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)», перш за все керуватися наявністю у них освітньої та/або професійної кваліфікації, а також наукового ступеня та/або вченого звання, які відповідають саме спеціальності 275 Транспортні технології, в рамках якої запроваджена та реалізується ОПП, що акредитується (відповідно до вимог п. 35/ЛУ (абз. 5)). 4. Поповнити кадровий склад випускової кафедри викладачами, які мають не тільки базову освіту, але й науковий ступінь за спеціальністю, яка відповідає спеціальності 275 Транспортні технології відповідно до Наказу МОНУ № 419 від 12.04.2016 (зі змінами) «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рекомендуємо, враховуючи потреби й фінансовий стан ЗВО, продовжити удосконалювати освітнє середовище та матеріальні ресурси, які потрібні для навчання, а також для реалізації викладацької та наукової діяльності в межах освітньої програми ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)».

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рекомендуємо: 1. Продовжити практику залучення роботодавців до обговорення змісту ОПП. 2. Найближчим часом відкоригувати Навчальний план і привести його до повної відповідності ОПП. 3. Дотримуватися вимог, встановлених чинним законодавством і внутрішніми нормативними документами щодо затвердження Освітньої програми, її Навчального плану та Робочого навчального плану. 4. Систематично здійснювати документовану процедуру проведення опитувань здобувачів ВО щодо їх пропозицій з удосконалення змісту ОПП та їх задоволеності рівнем викладання за окремими освітніми компонентами ОПП.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рекомендуємо доповнити сайт випускової кафедри Автомобілів інформацією стосовно пропозицій різних груп стейкхолдерів щодо удосконалення ОПП з метою демонстрації публічності, відкритості та уваги до наданих пропозицій.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Додаток 2_Навч.план, наданий ЗВО на етапі 13.1 розгляду справи 0815:AC-24.pdf</i>	fBcBCg659pYMqBQ1/FXab3RKCQ3b/kpf+tB/xdh+WoY=
Додаток	<i>Додаток 3_Відповідь ЗВО на проект висновку ГЕР по справі 0815:AC-24.pdf</i>	QzITBGMZHoqq4gKBoqLQ/IzOuIgbNqZkNmsNLdNYqYk=

Додаток	<i>Додаток 4_Відповідь ГЕР по справі 0815:АС-24.pdf</i>	RFEW7XDziedlRTAOk8UD85EeBuRBO5eA5Bhot5ccI qE=
Додаток	<i>Додаток 1 до експертного висновку ГЕР27_справа 0815(ПГ2):АС-24.pdf</i>	Stm1vGIbvBsOCy3Rx3nGyg2RkijOSR7PnForSd1qdT w=

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

РОЙКО ЮРІЙ ЯРОСЛАВОВИЧ